

Sharija Che Shaari
Pensyarah Kanan Undang-undang
Fakulti Perniagaan, Ekonomi dan Perakaunan
Universiti Malaysia Sabah
sharija@ums.edu.my/scslaw2012@gmail.com

SCS-Medico Legal Bil 4 (2024)

Langkah mengurangkan risiko kesilapan perubatan.

Kesilapan perubatan menimbulkan risiko besar kepada keselamatan pesakit, membawa kepada hasil kesihatan yang buruk dan peningkatan kos penjagaan kesihatan. Memahami punca kesilapan ini adalah penting untuk membangunkan strategi pencegahan yang berkesan. Berikut ialah langkah utama yang boleh diambil oleh profesional penjagaan kesihatan untuk meminimumkan berlakunya kesilapan perubatan:

1. Tingkatkan Komunikasi

- Seragamkan Protokol Komunikasi: Laksanakan alat seperti senarai semak dan alat komunikasi piawai seperti SBAR (Situasi, Latar Belakang, Penilaian, Syor) untuk memastikan pertukaran maklumat yang jelas dan padat di kalangan penyedia penjagaan kesihatan.
- Protokol *Handoff*: Seragamkan komunikasi *handoff* semasa pemindahan pesakit untuk memastikan kesinambungan penjagaan.
- Galakkan Dialog Terbuka: Memupuk persekitaran di mana ahli pasukan berasa selesa membincangkan kebimbangan atau ketidakpastian mengenai penjagaan pesakit tanpa rasa takut akan balasan.

2. Meningkatkan Amalan Dokumentasi

- Gunakan Rekod Kesihatan Elektronik (EHR): Pastikan maklumat pesakit yang tepat dan terkini mudah diakses melalui sistem EHR, mengurangkan kemungkinan salah komunikasi dan ralat disebabkan rekod yang tidak lengkap.
- Audit Berkala: Menjalankan audit tetap (audit luaran dan dalaman) penting untuk mengenal pasti bidang untuk penambahbaikan dan memastikan pematuhan kepada protokol yang ditetapkan. Ianya juga memastikan amalan dokumentasi dilaksanakan. Menjalankan audit berkala adalah penting untuk memastikan pematuhan dengan piawaian keselamatan.

3. Melaksanakan Protokol Keselamatan

- Garis Panduan Berasaskan Bukti: Pastikan amalan klinikal mengikut protokol berasaskan bukti untuk mengurangkan kebolehubahan dalam penjagaan.
- Senarai Semak dan Protokol: Gunakan senarai semak untuk prosedur, terutamanya dalam tetapan pembedahan, untuk memastikan semua langkah yang perlu diikuti dan tiada apa yang terlepas pandang.
- Sistem Semak Dua Kali: Pengurusan ubatan dan prosedur berisiko tinggi memerlukan pengesahan oleh profesional berkelayakan lain. Amalan ini mewujudkan sistem semakan dua kali yang dapat mengurangkan risiko kesilapan.

4. Meningkatkan Latihan dan Pendidikan Kakitangan

- Pendidikan Berterusan: Menjalankan pendidikan berterusan untuk pengamal perubatan tentang amalan terbaik, protokol baharu dan langkah keselamatan pesakit. Adalah berfaedah untuk menyediakan pendidikan berterusan tentang amalan terbaik, teknologi baharu dan kemas kini dalam pengurusan ubat untuk memastikan kakitangan dimaklumkan tentang potensi risiko dan strategi pencegahan.
- Latihan Simulasi: Gunakan latihan berasaskan simulasi untuk menyediakan kakitangan dalam mengendalikan situasi kecemasan dan prosedur yang kompleks, mengukuhkan kemahiran dan kerja berpasukan tanpa membahayakan keselamatan pesakit.

5. Memastikan Perjawatan Mencukupi

- Perjawatan yang Mencukupi: Pastikan tahap kakitangan yang mencukupi untuk mengelakkan keletihan dan keletihan di kalangan pekerja penjagaan kesihatan, yang boleh menyumbang kepada kesilapan. Kakitangan yang mencukupi akan mengelakkan waktu kerja yang berlebihan dan keletihan, yang boleh menjejaskan proses membuat keputusan.
- Pelbagai Kemahiran: Pastikan gabungan kemahiran yang sesuai dalam pasukan untuk mengendalikan pelbagai keperluan pesakit dengan berkesan.
- Pengurusan Beban Kerja: Pantau beban kerja dan laraskan tugas yang perlu untuk mengekalkan kadar terurus untuk profesional penjagaan kesihatan.

6. Utamakan Penglibatan Pesakit

- Pendidikan Pesakit: Pakar perubatan mesti mendidik pesakit tentang keadaan mereka, pilihan rawatan dan potensi kesan sampingan ubat-ubatan. Pesakit mesti diberi kuasa untuk bertanya dan menjelaskan keraguan tentang pelan penjagaan mereka.
- Persetujuan Termaklum: Pastikan pesakit memahami sepenuhnya prosedur yang mereka jalani dengan memberikan penjelasan yang jelas dan mendapatkan persetujuan termaklum. Kegagalan untuk mendapatkan persetujuan termaklum boleh membawa kepada liabiliti undang-undang untuk profesional perubatan.

7. Menggunakan Teknologi dan Automasi dengan Berkesan

- Sistem Pengekodan Bar: Gunakan pengimbasan kod bar untuk pentadbiran ubat untuk mengesahkan pesakit, ubat, dos, laluan dan masa yang betul (Lima Hak) untuk memastikan pesakit yang betul menerima ubat yang betul pada dos yang betul].
- Sistem Sokongan Keputusan: Gunakan alat sokongan keputusan klinikal yang disepadukan ke dalam Rekod Kesihatan Elektronik (EHR) untuk memaklumkan pembekal tentang kemungkinan interaksi ubat atau alahan berdasarkan sejarah pesakit. Pelaksanaan sistem EHR akan meminimumkan kesilapan manual, seperti kesilapan transkripsi.

8. Menjalankan Analisis Punca Punca (Root Cause Analysis-RCA)

- Belajar daripada Ralat: Lakukan RCA untuk setiap ralat atau nyaris yang dilaporkan untuk mengenal pasti isu sistemik dan melaksanakan tindakan pembetulan.
- Libatkan Semua Pihak Berkepentingan: Libatkan semua ahli pasukan dalam membincangkan dan menyelesaikan isu yang dikenal pasti dalam RCA.

9. Mengguna pakai Pendekatan Berasaskan Sistem dan Pemantauan Berkala

- Fokus pada Sistem, Bukan Individu: Beralih daripada menyalahkan individu kepada menangani isu sistemik yang menyumbang kepada kesilapan.
- Penambahbaikan Kualiti Berterusan (CQI): Wujudkan program CQI untuk menilai dan menambah baik proses penjagaan kesihatan secara rutin.
- Mekanisme Maklum Balas: Gunakan maklum balas pesakit dan cadangan kakitangan untuk mengenal pasti potensi penambahbaikan.

10. Memupuk Budaya Keselamatan

- Sistem Pelaporan Bukan Punitif: Adalah penting untuk mewujudkan persekitaran di mana profesional perubatan berasa selesa melaporkan kesilapan atau nyaris (near miss) tanpa rasa takut akan hukuman. Persekitaran ini membolehkan peluang pembelajaran untuk pengamal perubatan dan bukannya menyalahkan.
- Komitmen Kepimpinan: Pastikan kepimpinan mengutamakan keselamatan pesakit dengan memperuntukkan sumber untuk inisiatif keselamatan dan menggalakkan budaya yang mementingkan ketelusan dan akauntabiliti.
- Menggalakkan Kerja Berpasukan: Memupuk kerjasama merentas pasukan pelbagai disiplin untuk meningkatkan penjagaan pesakit.

Kesimpulan

Mencegah kesalahan perubatan memerlukan pendekatan pelbagai aspek yang melibatkan peningkatan komunikasi, menambah baik amalan dokumentasi, melaksanakan protokol keselamatan, menyediakan pendidikan berterusan, mengoptimumkan tahap kakitangan, melibatkan pesakit dalam penjagaan mereka, menggunakan teknologi dengan berkesan dan memupuk budaya keselamatan. Dengan mengambil langkah-langkah ini, pengamal perubatan boleh mengurangkan dengan ketara kesalahan perubatan dan meningkatkan keselamatan pesakit secara keseluruhan. Dengan melaksanakan strategi ini, organisasi penjagaan kesihatan boleh mengurangkan dengan ketara kemungkinan kesalahan perubatan, meningkatkan keselamatan pesakit dan membina kepercayaan dengan pesakit dan keluarga mereka.